

Ar Misean le Chéile Uain Atúsaithe

Seoladh na Litreach ag gairm Sionaid Deoisiúil Luimneach 2015

Inniu, Lá 'le Íde, Pátrún na deoise, Máthair Altrama na naomh,
Máthair Altrama Bhreandán naofa.

I gComaoin na Naomh gabhaimid buíochas do Naomh Íde agus d'ár
nEaspag Breandán.

Braithim go bhfuil an litir seo agus an t-ullmhúchán go dtí seo don
Sionad ina gníomh láidir aitheantais do na h-iarrachtaí ar
athnuachain sa deoise seo ón Dara Comhairle.

Mo bhuíochas do Éamonn Mac Giobúin, Karen Kiely, Margaret san
oifig agus Micheál de Bhál anseo i gColáiste Mhuire gan Smal, do
Chonradh na Gaeilge, Pobal an Aifrinn, do FÁS, do An Sagart.

Ceann de mhistéirí an Chreidimh ab annsa le Íde agus naoimh eile ag
tús na Críostaíochta in Éirinn ab ea an tAiséirí.

Ar Leathanach 20 den Litir seo cuireann ár nEaspag an mistéir seo in
ár láthair i bhfocail Phápa Proinsias:

Ní eachtra a bhaineann leis an aimsir chaite amháin atá san Aiséirí.

Tá cumhacht bheo inti atá tar eis leathadh ar fud an domhain. San áit
ina samhalaítear gach rud a bheith marbh, bíonn borradh faoi
comharthaí d'aiseirí... Ciallaíonn creideamh i nDia, creideamh go
bhfuil grá fíor aige dúinn agus go bhfuil sé beo, gur féidir leis teacht i
gcabhair orainn go rúndiamhrach, agus nach dtréigeann sé sinn agus
go dtarraingíonn sé maitheas as an olc lena chumhacht agus lena
chumas cruthaitheach gan teorainn... Beireann Aiseirí Chríost síolta
an domhain nua sin; fiú má gearrtar siar iad, fásann siad arís, mar tá
an Aiséirí cheana féin fite fuaite i ndlúth agus i n-inneach na staire
seo mar ní shaothar in aisce a bhí in Aiséirí Chríost. Ná bímís riamh
ar leataobh ó ghluaiseacht an dóchais bheo seo.

Nach síol den dhomhain nua atá cheana féin sa cur le chéile seo atá sa
Sionad. Ceann de na focail is annsa liom ó Ghaeltacht Chorca

Dhuibhne ná suáilceach. Sa bhfoclóir deirtear linn gur virtue is ea
suáilce. Ach i gcaint na ndaoine siar ciallaíonn suáilceach áthas na
maitheasa. Is litir mhisniúil í seo ach is litir shuáilceach í chomh
maith, lán d'áthas grásta Dé.

Tá an litir seo ag leanúint bóthair An Chomhdhail Eocaireastach agus
misean Íosa clann scaipthe Dé a thabhairt le chéile. Is fíor go bhfuil
níos mó saoirse ag daoine anois sna laethe seo, agus gur úsáid alán
daoine an saoirse naofa seo chun tarraingt siar ón Eaglais.

Seo cuireadh chun ár saoirse daonna a úsáid chun féachaint arís ar an gcreideamh agus comhrá a dhéanamh as an nua le Pobal Dé, turas nó oilithreacht le chéile a dhéanamh, le comhrá chroí.

Chuaigh rud a dúirt Mgr. Dan Neenan, sagart paróiste Móin na Lín, liom le déanaí i bhfeidhm go mór orm, “Go bhfuil alán cosúlachtaí idir ceist na teanga agus ceist an chreidimh.

Ar clár ar TG4 le déanaí is daoine ag caint faoi gluaiseacht Cearta Sibhialta na Gaeltachta, dúradh ‘má théann gach duine i gConamara a bhealach féin nó a bealach féin feasta, sin deireadh le comhlúadar, sin deireadh leis an Ghaeilge mar theanga labhartha. If is not spoken it goes- it goes without saying – tost agus cuid dár ndaonnacht imithe. Chun go maire ár nGaeilge slán is gá cur le cheile. “Gan chur le chéile a bhain dinn Éire”.

Is mé ag léamh an litreach seo don chéad uair chuaigh focail áirithe i bhfeidhm go mór orm- ‘eispéireas, scéalaíocht, grásta Dé, bóthar Eamáus’.

Chuir sin ag smaoineamh mé ar ráitis atá préamhaithe inár gcultúr comhrá. “Whatever you say, say nothing,” Keep your mouth shut when you are talking”, agus an chomhairle a fuair daoine óga i ndrámá cailiúil- “call everyman you meet sir, look stupid and you’ll be a credit to your mother and father”, and generally “let the negativity flow”.

Nach dána an mhaise do Easpag cuireadh a thabhairt, leathanach 14, “spásanna a chur ar fáil in ar féidir le daoine na ceisteanna dorcha agus fadhbanna praiticúla a phlé, chomh maith le cúiseanna a ndíomá agus a dtúthan”. Rud eile é seo seachas ‘silence, exile and cunning’.

Íomhá Lárnach

Íomhá lárnach san cuireadh seo is ea scéal na Deisceabal ar an mbóthar go hEamáus. Eilimití an Eachtra seo:

1. daoine ag caint faoina eispéireas féin, a thaithí pearsanta ar an saol, ar an Eaglais.
2. An taithí seo á roinnt le daoine eile, comhrá macánta oscailte.
3. Grásta Dé a aithint, laithreacht Spiorad Dé san eachtra.

Sa chéad paragraph den litir luann an tEaspag ‘comhrá le comhoilithrigh’ ar an Camino. Ar leathanach 13 tá léamh an Phápa Proinsias ar scéal bhóthar Eamáus. Arís tá an béim ar an taithí pearsanta, comhrá agus ar thaithí pearsanta an chainteora mar ‘bhun ábhar na cainte’ seachas caint san aer nó aon caint eile.

Ar leathanach 12 deineann an tEaspag cur síos ar an bplé seo ar ár dtaithí pearsanta mar bhonn dhá thaobhach. “Ar thaobh amhain tá gné na scéalaíochta”, agus ar an dtaobh eile “beidh gá dúinn a roinnt lena chéile an difríocht a rinneadh agus atá á dheanamh ag an Soiscéal agus ár gcreideamh Caitliceach in ár saol. “Is maith an rud é éisteacht le scéal a chéile agus a aithint go bhfuil go bhfuil Dia fós gníomhach in ár measc.” Ansin tugann an tEaspag samplaí ó thaithí daoine óga ag caint faoi thuras go Lourdes.

Tá sé seo go h-iontach. Ach ba mhaith an rud é leis a aithint go bhfuil daoine ag stracadh leis na ceisteanna seo le blianta fada, cé nár tugadh mórán aird orthu go dtí seo- mar a dúirt an file;

Ní ar bheith ann

ár n’aire ár mbeann

ach ar gan bheith ann a bhrath.

“Sna seascaidí, is mé im’ mhacléann i Mánuat, is cuimhin liom Dr McGarry, bunaitheoir agus eagarthóir an Furrow ag labhairt linn faoi Snowdrops of Vatican Council Renewal le feiscint i shraith seisiún ar athnuachan tréadach a bheith ar siúl in Ath Dara, Contae Luimnigh ag Fr Tim Culhane. Ag seisiún amháin bhí Fr Eamonn Casey ag plé cúrsaí Imirce, a bhí go mór i gceist ag an am.

Ins na seachtóidí, thugas cúirt ar Taizé, agus bhíos ag ceistiú na sluaite daoine óga faoi cad a thug go dtí an Mhainistir sin iad.

B’é an freagra is mó a fuair mé;

“Anseo is féidir leat do smaointí féin a chur in iul agus

is féidir leat a chloisint cad iad na smaointí atá ag daoine óga eile”.

Samplaí éagsúla, Eamáus, El Camino de Santiago, Taizé, Lourdes, ach i ngach ceann acu, eachtraí pearsanta á roinnt i láthair an chreidimh.

Le déanaí ag ceiliúradh fiche bliain an Lár Ionad Tréadach na Deoise ba léir go bhfuilimid ar leibhéal na deoise i gcónaí ag cur

láthaireacha don chomhrá, oscailte, macánta Críostai ar fáil do chuid den dream óg, tri Lourdes, Anois, Muintearas Íosa, Brú na Gráige agus rudaí eile.

Anois tá an tEaspag ag tabhairt dushlán do ghach duine cur le chéile agus an cheist a chur “Is this the best we can do?” Ar leathanch 12 deir sé; “Tugaim cuireadh do na paróistí go léir, do hOird Rialta, do gach gluaiseacht agus do gach grúpa, do ghníomhaireachtaí agus d’institúidí na Deoise glacadh leis an tráth ullmhucháin don Sionad mar ócaid len a aithint conas tá Dia ag obair inár scéal agus an scéal

sin a roinnt. Glacaimid le feidireachtaí go leir ár meáin chun ár deascála a roinnt.”

Iarrtar orainn go mbeadh na rudaí atá ar fáil ar leibhéal na deoise a chur ar fáil fud fad na deoise. Chuige sin beidh cur le chéile ag teastáil chun achmuinní agus traenáil, a chur ar fáil do dhaoine atá toilteanach tabhairt faoi na spásanna caoí a chur ar fáil, daoine sna paróistí, sna ceantair tréadacha, cairde, daoine óga, etc., do gach beirt nó triúr atá toilteanach an chur le chéile a dhéanamh atá ag teastáil chun láithreacha nó spásanna do chomhrá macánta Críostai a chur ar fáil, all who are prepared to engage with the challenge of providing and nurturing spaces for these Christian conversations. Tá dúshlán mhóra go domhain in ár gcultúr, mar a luaigh mé. Mar a chuir John Waters é; “People are reluctant to expose their private sincerities to conventional derision”.

Beidh cabhair an Sporaid Naoimh agus cruthaíocht ag teastáil.

Le blianta beaga anuas tá mé ag tabhairt níos mó aird don áthas a mhúsclaíonn scéalta na Nollag i measc ár leanaí. Chomh maith le sin níl insint ar an áthas a bhlaiseann leanaí i dtaobh an chéad fhaoistin agus an chéad chomaoineach. Tá rudaí le rá leis faoin Cóneartú. Anois is maith an rud é go bhfuil níos mó aire á thabhairt do chosaint leanaí. Ach is dóigh liom gur chóir go mbeadh níos mó iarrachtaí dóchasacha ar bun againn chun an t-áthas sin a cothú agus a shaibhriú.

Chuala le déanaí go raibh gné an-láidir de mí-shásamh idir na ghlúine ag baint le 1916. Anois tá an imirce agus zero hour-contracts ag goilliúint ar ár ndaoine óga. Ní maith san.

Tá ról leis ag na daoine thar tír isteach agus ag a gcuid leanaí, a lán acu a rugadh anseo.

Tá sé á ra leis “that all the baptised will have to be less defined as recipients of the services of the clergy and more as active agents of the life of the Christian community”.

Tá misean i gceist, anseo inár measc féin. Tá dorchadas ann. Ach i gCríost na Cásca, Íosa céasta aiséirithe, tá coinneal aidheanta againn, our shining light. Críost na Casca ár lóchrann.

Micheál de Liostún

